

Informace o právní úpravě JISPSV

Jednotný informační systém práce a sociálních věcí (JISPSV) je používán ve **dvojím smyslu**, a to

- ve věcném pojetí jako soubor všech aplikací a systémů v resortu MPSV (včetně např. systémů v oblasti ekonomické, které zajišťují výplatu dávek nebo účtování vnitřního chodu jednotlivých institucí, nebo portálové oblasti),
- v právním pojetí vymezeném zákonem o Úřadu práce a jednotlivými zákony.

V právním pojetí má JISPSV právní základ v zákoně č. 73/2011 Sb. o Úřadu práce a sociálních věcí a o změně souvisejících zákonů. Tímto zákonem byl od 1. dubna 2011 zřízen Úřad práce České republiky. Zákonem č. 366/2011 Sb. bylo s účinností **od 1. ledna 2012** vloženo do zákona o Úřadu práce České republiky nové ustanovení § 4a, které zakotvilo JISPSV, a ustanovení § 4b, které v rámci JISPSV upravilo kartu sociálních systémů (jednalo se o tzv. S-kartu). S-karta pak byla v roce 2013 zrušena.

Podle *důvodové zprávy* k zákonu č. 366/2011 Sb. měl být vytvořen JISPSV jako prostředek k dosažení vyšší efektivity při správě a distribuci sociálních dávek a k vytvoření systému auditovatelného sledování účelovosti jejich čerpání; součástí JISPSV měla být proto i „Karta sociálních systémů“, která měla sloužit jako karta k účtu, na který se měly sociální dávky posílat. Podle důvodové zprávy „JISPSV bude soubor hardware a software nebo software řešení, který bude vybudován za konkrétním účelem. Obsažená data jsou využívána uživateli tohoto systému v rámci celého resortu, včetně podřízených organizací.“ a „JISPSV bude kromě vytvoření technologického zázemí pro Jedno výplatní místo schopen připravit také vstupní data pro projekt Jednotného inkasního místa, a zároveň pro následnou kontrolu účelovosti vyplacených dávek, podpor a příspěvků.“

Zákon č. 366/2011 Sb. byl ve Sbírce zákonů publikován dne 6. prosince 2011 a bylo tedy zřejmé, že žádný nový informační systém od 1. ledna 2012 vzniknout nemůže.

Právní základ JISPSV je v § 4a zákona o Úřadu práce. Z tohoto ustanovení vyplývá následující:

JISPSV je určen k plnění úkolů MPSV a Úřadu práce.

JISPSV má obsahovat údaje nezbytné k plnění úkolů v oblasti

- státní sociální podpory,
- pomoci v hmotné nouzi,
- příspěvku na péči,
- dávek pro osoby se zdravotním postižením,
- sociálně-právní ochrany dětí,
- náhradního výživného pro nezaopatřené dítě,
- státní politiky zaměstnanosti,
- ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Součástí JISPSV je rovněž Standardizovaný záznam sociálního pracovníka.

Správcem JISPSV je MPSV; správou evidence údajů o výplatách dávek z uvedených oblastí může MPSV pověřit Českou správu sociálního zabezpečení.

Poskytovat údaje vedené v JISPSV může MPSV z JISPSV jen v případě a za podmínek uvedených v zákoně.

Přímo v § 4a zákona o Úřadu práce ČR je upraveno poskytování údajů ve stanoveném rozsahu (údaje o žádostech o dávku, nároku na dávku a o výši dávky a formě její výplaty) zaměstnancům obecních úřadů a zaměstnancům krajských úřadů. Dále se z JISPSV poskytují údaje vedené ve Standardizovaném záznamu sociálního pracovníka zaměstnancům krajské pobočky Úřadu práce. Tyto údaje se z JISPSV poskytují na základě oprávnění k přístupu k údajům zřízeného na žádost příslušného úřadu, jehož je oprávněná osoba zaměstnancem.

V jednotlivých zákonech upravujících výše uvedené oblasti je přitom upraven vlastní informační systém, tj. vedení informačního systému pro konkrétní oblast (pro oblast státní sociální podpory, pro oblast pomoci v hmotné nouzi atd.), získávání údajů a poskytování údajů ze systému jiným orgánům; tyto vlastní informační systémy nebo údaje z nich jsou přitom podle těchto jednotlivých zákonů součástí JISPSV, avšak tyto informační systémy působí samostatně.

Například:

V zákoně o státní sociální podpoře (§ 63) je stanoveno, že MPSV je správcem informačního systému o dávkách státní sociální podpory a jejich výši, o poživatelích těchto dávek a žadatelích o tyto dávky a osobách s nimi společně posuzovaných. Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému o dávkách státní sociální podpory, jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí (v poznámce pod čarou je pak odkaz na § 4a zákona č. 73/2011 Sb.).

V zákoně o pomoci v hmotné nouzi (§ 52) je stanoveno, že MPSV je správcem informačního systému pomoci v hmotné nouzi, který obsahuje údaje o dávkách a jejich výši, o poživatelích těchto dávek a žadatelích o tyto dávky a osobách s nimi společně posuzovaných. Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému pomoci v hmotné nouzi, které byly získány na základě zpracování údajů o hmotné nouzi a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách po dobu 15 let následujících po roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému. Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému pomoci v hmotné nouzi, jsou součástí JISPSV.

V zákoně o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (§30) je stanoveno, že údaje o příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcku a jejich výši, údaje o žadatelích o tyto dávky, příjemcích těchto dávek a osobách společně posuzovaných a žadatelích o průkaz osoby se zdravotním postižením jsou vedeny v informačním systému o dávkách pro osoby se zdravotním postižením, který je součástí JISPSV.

V zákoně o sociálních službách (§ 30) je stanoveno, že údaje o žadatelích o příspěvek na péči, o příjemcích příspěvku, výši příspěvku a o osobách, které poskytují pomoc, jsou vedeny v informačním systému o příspěvku na péči, který je součástí JISPSV, jehož správcem je MPSV.

JISPSV je tak fakticky jen střešový pojem (souhrnné označení), neboť pojmově sdružuje jednotlivé informační systémy výše uvedených oblastí (souhrn těchto jednotlivých informačních systémů se nazývá JISPSV); JISPSV jako jeden komplexní samostatný informační systém (pokud je sekci 5 známo) reálně nefunguje. Každá výše uvedená oblast má vlastní informační systém se svou právní úpravou a jen podle zákona o Úřadu práce existuje JISPSV, avšak bez reálného naplnění jako jediný komplexní systém; jednotlivým prvkem jednotlivých informačních systémů výše uvedených oblastí je osoba správce, tj. MPSV, a úprava vzájemného sdělování údajů mezi jednotlivými orgány v rámci resortu práce a sociálních věcí.

Technické fungování jednotlivých informačních systémů je mimo oblast působnosti sekce 5 (sekce legislativní).

Vedení údajů v oblasti nemocenského a důchodového pojištění a pojistného na sociální zabezpečení je upraveno zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, a zákonem č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení; jedná se o registr pojištěnců a registr zaměstnavatelů. Tyto registry jsou informačními systémy veřejné správy a vede je Česká správa sociálního zabezpečení. Tyto zákony upravují též poskytování údajů z těchto systémů. Tyto registry nejsou součástí JISPSV.

20. 5. 2022